БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

[Б]урят-Монголой ҮНЭН

[КП]СС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

(8539) | 1958 оной январиин 16, четверг | Сэн 20 мүнгэн

[С]ССР-эй Верховно Соведэй [һ]унгалтада эрхимээр бэлдэе!

[Бү]хы орон доторнай СССР-эй [Вер]ховно Соведэй һунгалтада бэ[лэдх]эл хэгдэжэ байна. Мүнөө манай [респ]ублика дотор һунгуулиин ко[миссинуу]д эмхидхэгдэжэ эхилбэ. [һунг]агшад эрхим нүхэдөө һунгуу[лиин] комиссинуудта оруулжа, тэ[дэндэ] тон шухала хэрэг даалгана.

[һу]нгуулиин кампани тон ехэ по[литич]ескэ удхашанартай хэрэг мүн. [Ар]нэр гүрэнэйнгөө засагай дээ[д]дээдэ зургаанда һунгахаяа бай[на]и.

[Со]ветскэ демократи болбол бур[жуаз]на демократиһаа тад ондоо, [т]өөрөө арадай демократи мүн. [Ман]ай орон дотор арад зоной эрхэ [...] соносхогдодог бэшэ, харин тэ[дэнэй] эрхэеэ гүйсэд эдлэхэ бүхы арга [боломжо]ниитэдэ олгогдодог гээшэ. һун[гуул]иин наһа гүйсэһэн бүхы хүнүүд [һунг]адаа адли тэгшэ эрхэтэйгээр [һунг]алтада хабаададаг. Манай орон[ой] ехэшье, багашье бүхы арад, [үнд]эһэ яһатан адли тэгшэ эрхэтэй.

[Ү]һэдынгөө гүрэн түрэтэй боло[һон] советскэ республиканууд, об[ласт]ьнууд эрхим түлөөлэгшэдөө [ССС]Р-эй Верховно Соведтэ һунга[на]. Бурят-Монгол республика, аха[ад] бүхы автономно республика[нуудта] адли, 11 депутадые Нацио[нал]ьностьнуудай Соведтэ һунгаха. [Бур]ят-Монголой һунгагшад Союзай [Сов]едтэ хоёр депутадые һунгаха, [..] Иркутска һунгуулиин округой [һунг]агшадтай хамта РСФСР-эй [Нацио]нал[ьност]ьнуудай Соведтэ нэ[гэ депут]ату[...] һунгалсаха байна.

[Сүүлэй] гүлэй жэлнүүдтэ Коммунисти[ческ]э парти, Советскэ правительст[во] социалистическэ демократиие [ула]м хүгжөөжэ, гүрэн засагай хэ[рэг]-хүтэлэлгэдэ ажалша зоной бү[ри] олоор хабаадаха арга олгожо [бай]на.

[һ]унгалтада бэлэдхэл арад зоной [поли]тическэ ба ажалай эдэбхиие [ехэ]шэлүүлбэ.

[М]үнөө олон мянган агитатор һун[гагш]адай дунда ойлгууламжын хү[дэл]мэри ябуулна. Партийна органи[зац]инуудагитаторнуудай хүдэлмэ[рии]е тодорхойгоор хүтэлбэрилнэ. [Аги]таторай хүндэтэ уялгань хадаа [КП]СС-эй XX съездын түүхэтэ [шиі]дхэбэринүүдые бэелүүлэн, со[ветск]э арадай туйлаһан гайхамшаг [амж]алтануудые һунгагшадта хэлэжэ [үгэ]хэ хэрэг болоно. Тиихэтээ хам[та] тэдэнэр манай ороной ажалша[дай] урда ямар шэнэ зорилгонуудай [бү]игдаад байһаниие ойлгуулха [ёһо]тэй.

[П]артийна организацинууд ажал[ш]адай политическэ эдэбхиие тол[ьгойл]жо, социалис мүрысөө улам [ехэ]шэтэйгээр дэлгэрүүлхэ уялгатай [б]оно. Социалис мүрысөөн хадаа [ба]эдбэриин хэрэгые хүтэлхэ яба[д]да ажалшадые хабаадуулха тон [шу]хала арга, коммунис бай[гуу]лалтын шалгармал арга дүрщэл [мү]н гэжэ КПСС-эй Центральна Комитедэй декабрьска Пленум тэмдэглээ.

1958 ондо республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй социалис мүрысөөнэй гурим тухай КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй тогтоол һаяхан толилогдобо. Энэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, эрхим амжалта туйлаха, Улаан тугта хүртэхэ гээшэ нэрэ хүндын хэрэг мүн.

Мүнөө республикын хонишод Хоринн аймагай «Улаан Одон» колхозой гэшүүдэй уряае дэмжэжэ, 1958 ондо хонидоо хэнзэлүүлхэ, 100 хонин бүриһөө 150 хурьга абаха уялга абажа байна. Хонидоо амжалтатайгаар үсхэбэрилхэ зорилготойшье, аргатайшье байһан тухайгаа республикымнай хонишод мэдүүлнэ. Социалис мүрысөөндэ оролсожо, шэнэ уялгануудые абаһан тухай мэдээсэлнүүд манай редакцида аймаг бүхэнһөө үдэр бүри улам олоор ороно.

Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүдэй жэшээгээр колхозой һаалишад үнеэдһээ һү ехээр һаахын түлөө мүрысэнэ.

Хабарай тарилгада бэлэдхэл түлэг дундаа ябажа байна. Республикын механизаторнууд болон колхознигууд мүнөө ажалайнгаа эршые шангадхажа, трактор машинануудаа түргэнөөр, һайнаар заһаха, үрэһэ хүрэнгэеэ хүсэд бэлдэхэ хүсэлэнтэй.

Промышленна предприятинууд болон транспорт дээрэ социалис мүрысөөн мүн лэ хүсэтэйгээр дэлгэржэ байна.

Ажалшадай абаһан уялгаяа гүйсэд дүүргэхэ арга нүхэсэл байгуулха, тэдэнэй хүдэлмэриие зүбөөр эмхидхэхэ гээшэ нэрэ хүндымнай хэрэг мүн гэжэ таанар, партийна, советскэ органуудай, ажахын хүтэлбэрилэгшэд мэдэхэ ёһотойт.

һунгалтада эмхидхэлэй-техническэ эрхим бэлэдхэл хэхэ тээшэ шухала хэрэг болоно. Энэ талаар илангаяа нютагай Соведүүдтэ ехэ уялга даалгагдана. Юуб гэхэдэ, һунгагшадай список һунгалтаһаа 30 хоног урид табигдажа, үлгэгдэхэ ёһотой. һаяын сагта һунгуулиин участогуудые байгуулжа, тэр байрануудыень хүсэдөөр бэлдэхэ хэрэгтэй. һунгуулиин участково комиссинуудые эмхидхэхэ тээшэ ехэ харюусалгатай хэрэг болоно.

Партийна организацинууд һунгалтада бэлэдхэлэй үедэ арад ниитэтэй холбоо барисаагаа улам бэхижүүлхэ байна. СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада Коммунистическэ парти бүхы арадтаяа нягта холбоотойгоор хабаадаха гээшэ.

Нүхэд һунгагшад! һунгуулиин кампаниин үедэ үүсхэл эдэбхеэ улам дээшэлүүлжэ, ажалдаа бүри ехэ амжалта туйлажа, Эхэ ороноо алдаршуулая!

Кударын аймагай Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой түрүү һаалишан А. Воробьева, мүн Торийн аймагай «Улаан-Бургалтай» колхозой залуу һаалишан Ж. Лубсандоржиев гэгшэд СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын угтамжада һү һаалгаяа үдэрһөө үдэр бүри дээшэлүүлжэ байна.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) һаалишад А. Воробьева, Ж. Лубсандоржиев. А. Мантаевай, Л. Хайдуровай фото.

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгалтын РСФСР-тэхи һунгуулиин комиссиие баталха тухай

«СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха һунгалта тухай Дүримэй» 39, 40, 41-дэхи статьянуудай үндэһөөр Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха һунгалтын РСФСР-тэхи һунгуулиин комиссиие ниитын организацинуудай, ажалшадай бүлгэмүүдэй нимэ түлөөлэгшэдһөө баталха:

һунгуулиин комиссиин түрүүлэгшэ **Прохоров** Василий Ильич—Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Соведһээ.

һунгуулиин комиссиин Түрүүлэгшын орлогшо **Семичастный** Владимир Ефимович—Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунистическэ Союзһаа.

һунгуулиин комиссиин Секретарь **Тищенко** Владимир Иосифович — Культурын хүдэлмэрилэгшэдэй Профессиональна Союзһаа.

һунгуулиин комиссиин гэшүүд:

Гараев Исмагил Талипович—Татарска АССР-эй «Альметьевнефтиин» хоёрдохи управлениин хүдэлмэришэдһөө, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшадһаа,

Дидик Дмитрий Васильевич—Новосибирскэ областиин Черепановска районой Заимковска машинно-тракторна станциин хүдэлмэришэдһөө, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшадһаа,

Емелина Варвара Андреевна—Ивановска областиин Фроловой нэрэмжэтэ меланжева комбинадай хүдэлмэришэдһөө, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшадһаа,

Кисов Анатолий Иванович — Армида, Авиацида, Флодто туһалха һайндуранай Бүхэсоюзна обществын (СССР-эй ДОСААФ-эй) Центральна Комитедһээ),

Литвинов Дмитрий Григорьевич—Курска областиин Ленинскэ районой Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдһээ,

Лужная Нина Петровна—СССР-эй Наукануудай Академиин юрэнхы, органическа бэшэ химиин Институдай эрдэмтэдһээ, научна хүдэлмэрилэгшэдһөө,

Морозова Васса Федоровна—Чувашска АССР-эй Комсомольско районой Старо-Челны-Сюрбеевскэ долоонжэлэй һургуулиин хүдэлмэрилэгшэдһөө,

Новиков Илья Дмитриевич—Ленинэй орденто, Ажалай Улаан тугай орденто Москвадахи «Серп и молот» гэжэ заводой хүдэлмэришэдһөө, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшадһаа,

Нуриев Зия Нуриевич—Башкирай Коммунистическэ организациһаа,

Прокопьев Александр Андреевич—СССР-эй Уран зохёолшодой Союзай Ленинградай отделениһээ.

Пудоев Петр Антонович — Карельскэ АССР-эй Ведлозерско леспромхозой Койвусельскэ модо бэлэдхэлэй пунктын хүдэлмэришэдһөө, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшадһаа,

Сердитов Александр Кузьмич—Ленинэй орденто, Ажалай Улаан Тугай орденто Сталинай нэрэмжэтэ Магнитогорскиин металлургиин комбинадай хүдэлмэришэдһөө, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшадһаа,

Скокленко Анатолий Егорович—Кемеровскэ областиин «Сталинуголь» трестын Сталинай нэрэмжэтэ шахтын хүдэлмэришэдһөө, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшадһаа,

Тотьмянин Иван Михайлович—Пермскэ областиин Коми-Пермяцка окружной Коммунистическэ организациһаа,

Хадикова Муслимат Алихановна—Хойто-Осетинскэ АССР-эй Залуушуулай Бүхэсоюзна Ленинскэ Коммунистическэ Союзай Кировскэ районно организациһаа,

Чундоков Ибрагим Саидович—Краснодарска хизаарай Адыгейскэ областной Коммунистическэ организациһаа.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ М. ТАРАСОВ.
РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь И. ЗИМИН.

Москва, 1958 оной январиин 14.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха Бурят-Монголой АССР-эй һунгуулиин комиссида орохо кандидадууд дэбжүүлэгдэжэ байна

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха Бурят-Монголой һунгуулиин комиссида орохо кандидадуудые дэбжүүлгэ республика дотор үргэлжэлжэ байна.

Заиграйн аймагай «Улаан Эрхирик» колхозой гэшүүдэй хамтын суглаан боложо, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха Бурят-Монголой комиссида орохо кандидадые дэбжүүлээ.

Тус комиссида түрүү хонишон Ешин Дамбаевна **Галсановае** оруулхые дурадханаб гэжэ колхозник Д. Ц. Бальжиров хэлэбэ. Тэрэнэй дурадхалые колхознигууд Ц. Д. Бадмаев, С. Жанчипов болон бусад һайшаан дэмжээ.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха Бурят-Монголой һунгуулиин комиссида Е. Д. Галсановае дэбжүүлхэ гэһэн тогтоол колхознигуудай суглаан нэгэн дуугаар баталан абаһан байна.

Бурят-Монголой областной партийна организациин зүгһөө СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха комиссида орохоор КПСС-эй обкомой партийна органуудай таһагые даагша Бато Семенович **Семенов** дэбжүүлэгдэбэ.

Бурят-Монголой АССР-эй профсоюзуудай Соведэй президиумэй үргэн заседани боложо, Бурят-Монголой һунгуулиин комиссида облпрофсоведэй түрүүлэгшэ Владимир Илларионович **Шевченкын** кандидатурые дэбжүүлһэн байна.

Республиканска больницын медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй, хүдэлмэришэд болон албахаагшадай хамтын суглаан боложо, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха Бурят-Монголой һунгуулиин комиссида орохо кандидадые дэбжүүлхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсээ.

Бурят-Монголой АССР-эй габьяата врач Зади Бадмаевна **Бадмаевае** һунгуулиин комиссида орохо кандидадаар дэбжүүлхэ гэжэ врач Е. М. Никифорова дурадхаба. Энэ дурадхалыень врачууд Е. И. Титова, И. Г. Султанов болон бусад дэмжээ.

Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха Бурят-Монголой һунгуулиин комиссида З. Б. Бадмаевае оруулха гэжэ суглаан нэгэн дуугаар тогтооһон байна.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведтэ һунгаха Бурят-Монголой һунгуулиин комиссида орохо кандидадуудаар Улан-Удэ городой Железнодорожно районой коммунистическэ организациһаа КПСС-эй айкомой нэгэдэхи секретарь Петр Ефимович **Ножкин**, армида, авиацида, флодто туһалха республиканска комитедэй зүгһөө облвоенком Федор Тогочеевич **Будажабэ**, Бурят-Монголой областной комсомольско организациһаа комсомолой обкомой секретарь Галина Константиновна **Ячменева**, Галуута-Нуурай рудоуправлениин хоёрдохи шахтын хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшадай зүгһөө тус шахтын проходчик Михаил Степанович **Ержин** дэбжүүлэгдээ.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр В. А. Абрамовта Бурят-Монголой АССР-эй һургуулиин Габьяата багша гэһэн хүндэтэ нэрэззэргэ олгохо тухай

Түрэһөөр 60 наһа гүйсэһэнтэйнь, [...]н научна хүдэлмэри ябуулжа, [ба]шалжа, олониитын ажал-ябуул[г]а хабаадалсажа эхилһэнһээнь [бэ]шо 25 жэлэй үнгэрһэнтэй дашарамдуулан, филологиин наукануудай кандидат, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Бурят-Монголой багшанарай институдай ород ба хилын саанахи литературын кафедрые даагша нүхэр Абрамов Василий Абрамовичта Бурят-Монголой АССР-эй һургуулиин Габьяата багша гэһэн хүндэтэ нэрэззэргэ олгохо.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН
БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ, Соведүүдэй Байшан
1958 оной январиин 13.

ВЛКСМ-эй ЦК-да

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада бэлэдхэхэдээ комсомольско организацинуудай бэелүүлхэ зорилго тухай тогтоол ВЛКСМ-эй Центральна Комитет баталан абаа. Совет залуушуул эхэ оронойнгоо түлөө айхабтар ехээр эмэгорхон һунгалтада бэлэдхэнэ гэжэ тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ. Энэ һунгалта хадаа советскэ демократиин бодото дээрээ бэелэлгэ гэжэ тэдэнэр тоолоно.

һунгалтада бэлэдхэхэдэнь, мүн олониитын дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхадань партийна, советскэ организацинуудта эдэбхитэйгээр туһалха гээшэ комсомолой эхин организацинуудай, райкомуудай, горкомуудай, обкомуудай, крайкомуудай, союзна республиканууудай комсомолой ЦК-гэй, Советскэ Армиин болон Далайн Сэрэгэй Флодой комсомольско организацинуудай шухалын шухала зорилгонь мүн гэжэ ВЛКСМ-эй ЦК тоолоно.

Комсомольско организацинууд һунгалтада бэлэдхэжэ, олониитын дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхадаа, Коммунистическэ партиин дотоодын болон гадаадын политикые залуушуулда тайлбарилан ойлгуулжа үгэхэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө, ажаүйлэдбэридэ бии байһан доторой арга боломжонуудые элирүүлэн хэрэглэхын түлөө, продукциин үнэ сэнгые доошолуулхын түлөө, предприяти, колхоз, МТС, совхоз бүхэнөөр арадай ажахын түсэбүүдые дүүргүүлхын түлөө, коммунизм байгуулха хэрэгтээ шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлахын түлөө, абтадаг продукциин хүн бүхэндэ хүртэсын талаар эгээл хүгжэнги капиталис оронуудые түүхэтэ богонихон болзор соо хүсэжэ, урдань гараха гэһэн СССР-эй гол шухала экономическа зорилгые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ залуушуулые элсүүлхэ ёһотой. Гадна СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын хүндэлэлдэ залуушуулай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөе толгойлхо гээшэ комсомольско организацинуудай нангин уялга мүн.

Комсомольско организацинууд совет һунгуулиин хуулитай залуу һунгагшадые танилсуулха, «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгаха тухай Дүрим» шудалан үзэлгэ эмхидхэхэ уялгатай.

Верховно Соведэй һунгалтада зорюулагдаһан митинг, суглаануудые үнгэргэхыень, депутадаар дэбжүүлэгдэһэн кандидадуудтай уулзалга эмхидхэхыень, залуушуулые сэнгүүлхыень, уранһайханай самодеятельностиин кружогуудаар наада табюулхыень, спортивна мүрысөөнүүдые эмхидхэхыень комсомольско организацинуудта ВЛКСМ-эй ЦК дурадхаба.

Мүн комсомольско организацинууд һунгуулиин участогуудые түхеэржэ шэмэглэлсэхэ, нюуса голосованиин болохо гэрнүүдые түхеэрэлсэхэ, һунгагшадай список табиха, тэдэниие шалгаха хэрэгтэ туһалха, һунгалтын болохо үдэр, мүн хаана болохо тухайнь һунгагшадта мэдээсэхэ, һунгуулиин участок дээрэ бэелүүлэгдэхэ бүхы хэмжээ ябуулганууд тухай тэдээндэ дуулгажа байха, бюллетень болон һунгуулиин бусад дансануудые һунгуулиин участково комиссинуудта саг соонь абаашажа үгэхэ ёһотой.

СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада бэлэдхэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахыень бүхы совет залуушуулые, комсомолшуудые ВЛКСМ-эй ЦК уряалаад, коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдэй блогой кандидадуудай түлөө залуу һунгагшад нэгэ хүн шэнгеэр дуугаа үгэжэ, Коммунистическэ партиин агууехэ хэрэгтэ, коммунизмын хэрэгтэ хэлбэришэгүй үнэн сэхэ байһанаа харуулха бэзэ гэжэ найдаба.

Бүмбэрсэг дэлхэйе тойрон дабшагша хэмэл одоной ябадал тухай

Хоёрдохёо табигдаһан хэмэл одон январиин 15-най үглөөнэй 6 часта дэлхэйе 1030 дахин тойроо.

Хоёрдохёо табигдаһан хэмэл одые наратай сэлмэг үдэр, наранай ороһоной һүүлээр хойто широтагай 57-дохи градусһаа 65-дахи градус хүрэтэр, наранай гарахын урда тээ урда широтагай 28-дахи градусһаа 62-дохи градус хүрэтэр юрэ нюдөөр хаража болохо юм.

ТАСС).

НОРВЕГИИН, КАНАДЫН, ГРЕЦИИН, ТУРЦИИН, НИДЕРЛАНДНУУДАЙ, ШВЕЦИИН, АВСТРИИН, АФГАНИСТАНАЙ, ДАНИИН, БЕЛЬГИИН, ФРАНЦИИН, ГЕРМАНИИН ФЕДЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКЫН БОЛОН ИТАЛИИН ПРАВИТЕЛЬСТВОНУУДАЙ ТОЛГОЙЛОГШОНОРТО СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭ Н. А. БУЛГАНИН БЭШЭГҮҮДЫЕ ЭЛЬГЭЭБЭ

Норвегиин Премьер-Министр Э. Герхардсендэ, Канадын Премьер-Министр Д. Дифенбейкертэ, Грециин Премьер-Министр К. Караманлиста, Турциин Премьер-Министр А. Мендерестэ, Нидерланднуудай Премьер-Министр В. Дрейстэ, Швециин Премьер-Министр Т. Эрландертэ, Австриин Канцлер Ю. Раабта, Афганистанай Премьер-Министр Сардар Мухаммед Даудта, Даниин Премьер-Министр Х. К. Хансенда, Бельгиин Премьер-Министр А. Ван Аккертэ, Франциин Республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ф. Гайярта, Германиин Федеративна Республикын Федеральна Канцлер К. Аденауэртэ болон Италиин Республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ А. Дзолидо СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин бэшэгүүдые эльгээгээ.

Дурсагдаһан оронуудай түб хотонуудта байдаг СССР-эй Элшэн Сайдууд эдэ бэшэгүүдые тэдэ оронуудай правительствын толгойлогшонорто барюулаа.

Мүнөө үеын уласхоорондын байдал айхабтар шанга болоод байна гэжэ бэшэгүүд соо тэмдэглэгдэбэ. Тиимэһээ уласхоорондын байдалые зөөлэрүүлхэ зорилгоор мүнөө үеын байдалай гол шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тулада ойрын 2—3 һарын туршада Хойто-атлантическа союзай гэшүүн-гүрэнүүдэй болон Варшавска Договорто хабаатай гүрэнүүдэй, мүн эдэ бүлэглэлнүүдтэ хабаагүй хэдэн гүрэнүүдэй хүтэлбэрилхы ажал-ябуулагшадай хоорондо зүблөө зарлаха гэһэн дурадхал тэрэ бэшэгүүд соо хэгдэбэ. Советскэ правительствын һанамжаар, энэ зүблөөндэ хэлсэгдэхэ асуудалнууд болон дурадхалнууд бэшэг соо тодорхойлогдоо.

(ТАСС).

ОБЛАСТНОЙ XX ПАРТИЙНА КОНФЕРЕНЦИИН ДЕЛЕГАДУУДАЙ АНХАРАЛДА

Областной XX партийна конференци 1958 оной январиин 17-до, [үд]өөнэй 11 часта. оперо ба баледэй театрын байшан соо нээгдэхэнь. Делегадуудые КПСС-эй обкомдо (Соведүүдэй 2-дохи Байшангай [гурд]ахи дабхарай № 10 комнато соо) бүридхэлдэ абаха байна.

31-36, 28-24 номерой телефонуудаар хандахада болохо.

КПСС-эй обком.

ПРОФСОЮЗАЙ ГЭШҮҮД АЖАЛ ХҮДЭЛМЭРЕЭ ҺАЙЖАРУУЛХА ТУХАЙ ДУРАДХАЛНУУДЫЕ ОРУУЛНА

Дутуунуудаа элирүүлбэ

«...Олоороо зүбшэһэн — үгэгүй» гэжэ зоной дунда хэлсэгдэдэг. Энэ үгын үнэн зүб байһаниинь мүнөө манай фермэнүүдтэ боложо байгаа профсоюзай суглаанууд дээрэһээ үшөө дахин элитээр ойлгогдоно. СССР-эй профессиональна союзуудай хүдэлмэрине һайжаруулха тухай КПСС-эй Центральна Комитедэй декабрь һарада болоһон Пленумэй шиидхэбэрине зүбшэн хэлсэлгэдэ зорюулагдаһан суглаанууд дээрэ манай малшад, механизаторнууд совхозойнгоо хүдэлмэришэдэй профсоюзай комитедые, мүн дирекциие ехээр шүүмжэлжэ, хүдэлмэридэхи дутуу дундануудыемнай заажа үгэнэ, һанамжа дурадхалнуудаа оруулна.

Нэгэдэхи фермэдэ болоһон профсоюзай суглаан дээрэ хүдэлмэришэн нүхэр Перелыгина Пленумэй тогтоолнуудые ехээр һайшааха зуураа, хабарай тарилгада бэлэдхэлээ гүргэдхэхэ тушаа, тарянайнгаа үрэһэ хүрэнгые сагай эртэдэ сэбэрлэжэ, тарилгын шанарта хүргэхэ тушаа совхозойнгоо дирекциин һанаагаа зободоггүй, энэ шухала хүдэлмэридэ хайша хэрэгээр хандадаг байһан тухайнь шангаар шүүмжэлээ.

— Совхозой ажал—манай ажал. Тиимэһээ бидэнэр олон зуун хүдэлмэришэд — профсоюзай гэшүүд ажал хүдэлмэриин ябасые хододоо шалгажа, ажахын асуудалнуудта хамааралсажа байха ёһотойбди. Ажал хүдэлмэриин асуудалнуудаар манай профсоюзай суглаанууд дээрэ баталан абтаһан шиидхэбэринүүдтэ саашадаа совхозоймнай дирекци анхаралтайгаар хандадаг болохо, зоной хүсэлые хододоо дүүргэдэг байха ёһотой, — гэжэ нүхэр Перелыгина үгынгөө түгэсхэлдэ хэлэбэ.

Профсоюзай хамтын суглаанууд, үйлэдбэриин зүблөөнүүд саг сагтаа болоногүй, ажал хүдэлмэриин ябасада шухала үүргэ дүүргэдэг үйлэдбэриин зүблөөнүүд бэлэдхэлгүйгөөр зарлагдана, тиимэһээ һанаһанда хүрэдэ һайнаар үнгэрнэгүй гэжэ хоёрдохи фермын суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн олон хүн тэмдэглээ. Иигэжэ үйлэдбэриин зүблөөнүүдые үсөөнөөр, хайша хэрэгээр үнгэргэжэ байхадаа хүдэлмэришэдэй комитет, мүн совхозой партийна организаци болон дирекци ехэ алдуу хэнэ гэжэ шүүмжэлэл гараа.

Совхозой хүдэлмэришэдэй комитедэй комсомолойнгоо эхин организацинуудтай холбоо барисагүй, залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ, һургаха хэрэгтэ анхаралаа багаар табидаг тухайнь хоёрдохи фермын комсомолой эхин организациин секретарь, зоотехник нүхэр Молонов шүүмжэлбэ. Нээрээшье, хүдэлмэришэдэй комитет залуушуулай дунда ябуулха хүдэлмэридэ анхаралаа багаар табидаг, фермэнүүдтэхи комсомолой эхин организацинуудтай холбоо барисаа һулатай байдаг байгаа.

Манай совхоздо малайнгаа тоо толгой олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар яһала һайн амжалта туйлагдажа байдаг юм. Тиигэбэшье социалис мүрысөөе үнэхөөр үргэн далайсатай болгожо шаданагүйбди. Мүрысөөе шадажа эмхидхэхэ хэрэгтэй. Фермэнүүд бригаданууд, звенонууд хоорондын, мүн һаалишад, хонишод мал адуулагшад, механизаторнуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөнүүд ямараар ябажа байнаб, хэн түрүүлжэ, хэн гээгдэжэ ябанаб гэжэ зондо али болохо аргаар дуулгажа, захяа заабаринуудые, һануулгануудые үгэжэ байха хэрэгтэй гэжэ суглаанууд дээрэ дурадхагдана.

Саашадаа мүрысэхэдөө гансашье түрүүлжэ ябагшадые суурхуулаад, алдаршуулаад байха бэшэ, мүн гээгдэгшэдтэй ехэ хүдэлмэри ябуулха, суглаа, зүблөөнүүд дээрэ дутуу дундануудыень, алдуунуудыень зааһаа гадна, нүхэрэй ёһоной туһаламжа үзүүлхэ ёһотойбди гэжэ үгэ хэлэһэн хүнүүд дурадхаа.

Эдэ шүүмжэлэлнүүд, һанамжа дурадхалнууд хадаа манай ажалшадай—малшад, механизаторнуудай ажал хүдэлмэриин ябасые хүтэлбэрилхэ хэрэгтэ хамааралсахаар эрид шиидэнги байһыень, хамтаараа зүбшэн хэлсэжэ, хүдэлмэреэ эрхилхэ зорилготой байһыень гэршэлнэ.

Фермэнүүдэй профсоюзай суглаанууд дээрэ гараһан шүүмжэлэлнүүдые, һанамжа дурадхалнуудые бултыень анхаралдаа абажа, хүдэлмэришэдэйнгөө комитедэй бүхы ажал-ябуулгые эрид һайжаруулха зорилготойбди.

Л. Минеев, Яруунын совхозой хүдэлмэришэдэй комитедэй түрүүлэгшэ.

Үйлэдбэриин зүблөө саг соонь үнгэргэхэбди

ТОРИ. **(телефоноор абтаба).** Урдань манай МТС-эй профсоюзай организаци культурын, ажалшадай һуудал байдалай асуудалнуудта хамаг анхаралаа табяад лэ, ажал хүдэлмэриин хэрэгүүдтэ балай хамааралсадаггүй байһан юм. Тиигэжэ ехэ алдуу хэдэг байгаабди.

Мүнөө КПСС-эй Центральна Комитедэй декабрь һарада болоһон Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй танилсаад байхадаа энэ алдуугаа һайнаар ойлгобобди. Профсоюзай хүдэлмэрие һайжаруулха тухай Пленумэй тогтоолые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, манай механизаторнууд, албахаагшад энэ дутагдал тухаймнай онсолон тэмдэглэнэ.

Саашадаа бидэнэр механизаторнуудайнгаа дунда социалис мүрысөөе үнэхөөр үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлхэ, мүрысөөнэй ябасые саг үргэлжэ шалгажа, шухала хэмжээнүүдые абажа байха зорилготойбди. Мүрысөө эмхидхэхэ хүдэлмэреэ хайшан гэжэ шэнэдхэн һайжаруулха тухайгаа бодожо, тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые хараалжа байнабди.

Урдань манай МТС-тэ үйлэдбэриин зүблөөнүүд хаһа сагтаа үнгэргэгдэдэггүй, тэдэ зүблөөнүүд дээрэ абтаһан шиидхэбэринүүд заримдаа дүүргэгдэдэггүй байһан юм. Саашадаа бидэнэр үйлэдбэриингөө зүблөөнүүдые эртээнһээ бэлэдхэлтэйгээр, саг сагтань үнгэргэжэ байха, ажал хүдэлмэриин ябасые шалгажа, МТС-эй дирекцидэ эрилтэ табижа байха гэжэ шиидээбди.

Ажал хүдэлмэриин асуудалнуудта хамааралсахатаяа хамта, мүн хүдэлмэришэдтөө культурно-ажаһуудалай һайн арга боломжо бии болгожо үгэхэ байһанаа мартаха ёһогүйбди.

Мүнөө манай механизаторнууд хабарайнгаа тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтахын түлөө тэмсэжэ байна. Трактор машинанууд саг сагтаа һайн шанартайгаар заһабарилагдана.

М. Токтохоев, Ториин МТС-эй хүдэлмэришэдэй комитедэй түрүүлэгшэ.

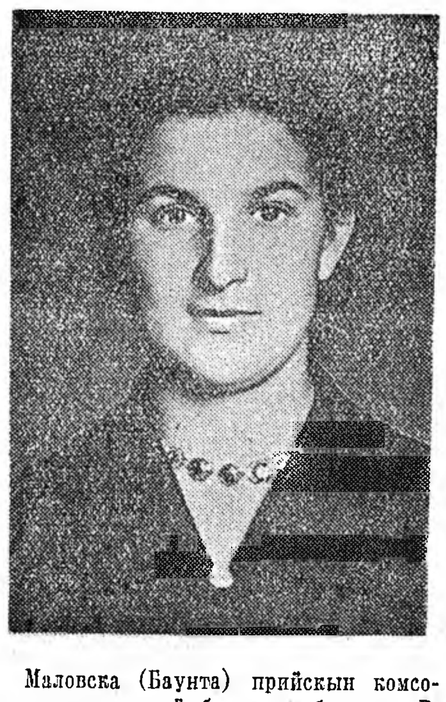

Маловска (Баунта) прийскын комсомол-зулуушуулай бригадын бригадир В. Спирина ажалаа һайнаар эмхидхэхэһээ гадна, өөрөө драгын машинистаар хүдэлхэ зуураа, үдэрэйнгөө нормые 180—200 процент дүүргэдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Спирина.

Л. Хайдуровай фото.

ЯРУУНЫН АЙМАГТА

ТҮРҮҮ ОТАРА

«Улаан Туяа» колхозой Березовая грива гэжэ газартахи хониной отара дээрэ түл олоор абтажа байна. Залуу хонишон Очир Шагдуровай хүтэлбэреэр ажалладаг эндэхи хонишод шэнэ түл абажа, тэдэнээ бүтэн бүринөөр тэнжээхые оролдоно. Мүнөө эндэ 100 хонин хурьгалаа. Февраль соо 500 эхэ хониниһоо түл абтахаар хүлеэгдэнэ. Эндэ хоёр һарын туршада 600 шэнэ түл абтахань. Хурьгалһан хонид һаяар искусственна аргаар үрэжүүлэгдэхэнь. Иигэжэ эндэхи хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 150 хурьга абаха гэжэ зоригжонхой.

ШАГНАГДАБА

Георгий Васильевич Дудников 25 шахуу жэл соо жолоодогшоор ажаллана. Энэ нүхэр түрүү жолоодогшо гэжэ аймаг соогоо суурхаһаар үнинэй. Мүнөө мяха-һүнэй совхоздо жолоодогшоор ажаллаха зуураа, машинаяа һайнаар харууһалжа, удаан саг соо заһабари хэнгүй ябана. Мүн горючи ба тоһодохо материал ходо алмана. Олон жэлэй туршада үнэн сэхээр ажаллаһанайнгаа түлөө нүхэр Дудников нэгэтэ бэшэ шагнагдаһан юм. Мүнөө совхозой дирекциин зүгһөө жолоодогшо Дудниковта үнэтэ шан, хүндэлэлэй грамота барюулагдаһан байна.

ТҮСЭБӨӨ 200 ПРОЦЕНТ ДҮҮРГЭЭ

Аймагай киномеханигуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй 1957 оной дүн гаргагдаа. Эгэтын хүдөөгэй Культурын байшангай дэргэдэхи стационарна киноустановкын киномеханик Эрдыни Цыбенов энэ мүрысөөндэ түрүүлжэ гараа. Тэрэ олзо суглуулха жэлэйнгээ түсэбые үшөө ноябриин 15-да дүүргэһэн байха юм. Тиихэдэ декабрь һарынгаа түсэбые 200 процент дүүргэбэ.

Мүн Гүндын клубай киномеханик Владимир Галсанов 1957 онойнгоо декабриин түсэбые 198 процент дүүргэһэн байна.

В. Байбородин.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Гусиноозёрскдо шахтёрнуудта зорюулагдажа баригдаһан байрын шэнэ гэр.

Ф. Моренецын фото.

Ном худалдалгые эрид һайжаруула

Улан-Удын интернат-һургуулиие дүүргэһэн олохон хүбүүд, басагад Хориин совхозой дүрбэдэхи фермын Тахяаша гэжэ газарта хүдэлмэрилдэг. Ажалһаа сүлөө сагтаа ямар номуудые уншадаг тухайдань тэдэнэртэй хөөрэлдэхэдэ, ехэл гомдолтойгоор иигэжэ мэдүүлээ:

— Совхозоймнай библиотекэ арба гаран модоной газарта байдаг. Бидэнэй тиишэ ходо ошохо сүлөөшье болодоггүй, библиотекарышье ерихадамнай ерэдэггүй агша. Фермын магазинда номуудай худалдагдадаг һаа, һайн бэлэй. Теэд аймпотребсоюзай автолавка ерэхэдээ, ном асаржа наймаалнагүй.

— Магазинуудтамнай номой олоор наймаалагдадаг һаа, һара бүриингөө салинһаа номуудые худалдан абажа, өөрын библиотекэтэй болошохоор байгаа,—гэжэ Хандагайн леспромхозой Үлэнтын участогай модошон Николай Яковлев, Хориин леспромхозой эгээн холын участогта (Дабаатада) ажалладаг тракторист Александр Плотников болон бусад хэлэнэ. Үлэнтын гү, али Дабаатын магазинуудта һонин номуудай үнэхөөрөө хомор гү, али огто үгы байдагынь элитэ.

—Магазинуудтатнай номууд юундэ үгы гээшэб?— гэжэ Хандагайн леспромхозой ОРС-ын начальник нүхэр Барановһаа асуухада:

— Гүйсэгүй наймаан ха юм даа. Олзо багатай. Тиигээдшье наймаалагшаднай ном худалдаха гэжэ оролдодоггүй,— гээд һэнгэргүйгөөр харюусаба.

Мүн Хориин аймпотребсоюзай магазинуудташье ном хомор, хуушарһан, эһэ тооһондо дарагдашаһан эды тэды номууд эндэ тэндэ хэбтэдэг юм. Жэшээлхэдэ, «Улаан Одон» колхоздохи магазин соо (даагшань нүхэр Цыбжитова) хэдыхэн хэһэг, хуушан ном ханада хадагдаһан хайрсаг соо суургалаатай байба. Тиихэдэ аймпотребсоюзай, хүдөөгэй сельпонуудай склад соогуур, мүн аймпотребсоюзай барилгын материалнуудай склад соо элдэб номууд тооһо шоройдо дарагдажа хэбтэһээр. Декабрь һара соо номой магазинһаа арба гаран мянганай, раймагһаа хоёр мянга гаранай ном утильда тушаагдаа. Эдэнэй олонхиие саг соонь худалдажа, арад зоной дунда тарааха арга боломжотой байгаа бшуу.

Аймагай центр — Хори тосхондо номой тусгаар магазин (даагшань нүхэр Кузнецова) бии юм. Эндэхи хоёр наймаалагшань центрһээ гадна, хүдөөгөөр ном тарааха дүүрэн аргатай аад, хайшаашье ябанагүй. Аймагай центртэ ном тараадаг 7—8 хүнтэй юм. Мүн хэлхеэ-холбооной контородо номой киоск бии. Теэд эдэнэй алинииншье хүдөө газараар ябажа, ном тарааха хүдэлмэри хэдэггүй. Хүдөөдэ илангаяа бурят хэлэн дээрэ номууд тон хомор.

— Би үбгэн наһатайшье һаа, үзэг бэшэг яһала мэдэдэг, газетэ, журнал, ном уншадаг хүм. Манай уранзохёолшо Хоца Намсараевай суглуулагдамал зохёол хэблэгдэжэ захалаа гэжэ «Бурят-Монголой үнэн» газетэһээ уншааб. Тэрээниие хаанаһаа захижа абаха, уншаха гээшэб? —гээд Ашанга нютагай нэгэ үбгэн һаяшаг асуугаа.

Теэд уранзохёолшо Хоца Намсараевай суглуулагдамал зохёолдо Хориин номой магазин миил хоёр захил хүүлэнхэй.

Мүн ажал хүдэлмэриин түр... дүршэл харуулһан номуудые ... дэ олохонь ехэ бэрхэтэй. Эн... һайн мэдэжэ байбашье, парти... комой пропаганда болон агит... таһаг зохихо хэмжээ абанагү... далдаа наймаанай эмхи зург... дай урда эрилтэ табинагүй. ... нютагуудтахи ажалшадай ... ном олоор худалдаха хэрэгые ... һайжаруулхын тула зохихо х... абахаар болоо. Энэ хэрэгтэ ... даа наймаанай эмхи зургаану... гадна, мүн культурно-гэгээрэл... хи зургаанууд эдэбхитэйгээр... баадаха, эдээндэ советскэ, п... на хүдэлмэрилэгшэд түһалха ... тэй. Уранзохёолшодшье энэ х... хажуу тээ үлэхэ ёһогүй. Энэ... дашарамдуулжа, ажаглан хэ... манай республикын уранзохё... Хори, Хэжэнгэ, Яруунаар ... ябадаг, уншагшадтаяа уулзаж... жэ байһан ажал тухайдаа эл... дэггүй шахуу, худалдаа найм... хүдэлмэрилэгшэдтэй хөөрэлдэ... байха юм.

Ц. Дандаров, манай ...

РЕДАКЦИҺАА: Хориин ай... ном тараалга ба худалдалгы... хангалтагүй байһан тухай ... Дандаровай статья толило... Энэ шухала хэрэг республикы... садшье аймагуудта мүн лэ х... тагүй байһаар.

Хүнэй оюун сэдьхэлэй тэжэ... **лохо номуудые олоор тарааха ... дал улад зониие коммунис ёһо... мүүжүүлхэ угаа ехэ удхашан... Тиимэһээ, энэ хэрэгтэ худ... наймаанай эмхи зургаануудай ... тэлбэрилэгшэдэй харюусал... гаар хандадаг болохыень эри...**

Уншагшадай суглаан

«Баргузинская правда» газетын хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө уншагшадтай, хүдөө бэшэгшэдтэй һаяхан суглаа үнгэргэбэ.

Тэрээндэ хабаадагшад 1957 ондо редакциин хүдэлмэрилэгшэдэй хэһэн ажалай тоосоо шагнаһан байна.

Удаань үгэ хэлэһэн хүдөө бэшэгшэд Колмаков, Панфилов, Нарицын, Смирнова болон бусад редакциин амжалта болон хүдэлмэридэнь бии байгаа дутуу дунданууд тушаа өөһэдынгөө һанамжа, дурадхалнуудые хэлэһэн байха юм.

М. Гроссман.

Сэлэнгын аймагай Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой библиотекэ культурын ехэ хүдэлмэри ябуулна. Эндэ 160 гаран хүн ном абажа уншадаг юм. Гадна, нүүдэл 12 библиотекэ отаранууд дээгүүр ябадаг.

Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэ колхоздо 1956 ондо шан үгэһэн байгаа. 10000 түхэригэй номуудтай библиотекэ Үнгэрэгшэ жэлдэ 3000 түхэригтэ ном абтажа, номуудай тоо бүри олошороо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: библиотекые даагша А. Д. Тугутова һаалишан Ц. Д. Дампиловада ном үгэжэ байна.

А. Мантаевай фото.

ХООҺОН НАЙДУУЛГА

Ленинэй нэрэмжэтэ кол... (Хори) 122 толгой хашараг... һа гэжэ нютагта үбэлжэжэ бай... Эдэниие Людмила Мутовина т... тэй 3 малшан харууһалдаг юм.

Энэ нютаг колхозой це... Ашангаһаа 80—90 километры... раанда байдаг. Тэндэ гансашь... нөө бэшэ, харин жэл бүхэндэ ... үбэлжэдэг байна. Тиимэһээ т... хи малшадта һайн гэр барижа... хэ ёһотой аад, колхозой пра... (түрүүлэгшэнь нүхэр ...) харалаа табинагүй. Малшадай... даг гэрынь хүйтэн, пеэшэниинь ... хаядаг.

Колхозой парторганизациин ... ретарь нүхэр Цыбиков Туһын... шадта декабрь соо ошоод е... байна. Тиихэдэ «гэрэйнгээ нүх... бые өөһэдөө бүтүүлжэ байгты, ... колхозһоо дархан ерэжэ заһах... жэ найдуулаад, бусашаһан... Теэд тэрээнииень заһабарилх... мүнөөшье болотор ошоогүй ... һаар.

Эндэхи малшад газетэ, журна... соогоо абадаггүй, радио байх... агитаторнууд үзэгдэдэггүй, ... шье байхагүй. Малшад багса... руул, адха дабһанай түлөө кол... центр ошожо, ехэ сагаа бараха... тай болоно.

Эгээл иимэ ушар энэ кол... Шэнэһэн Хушуундахи хониной ... рада, мүн бусадшье газарта үз... нэ.

Колхозой правлениин зүгһө... хихо хэмжээ абахаар болоо.

Ж. Ашан...

Иволгынхидай шэнэ уялга

Хүдөө ажахын түрүүшүүлэй суглаанһаа

Һаяхан Иволгын аймагай хүдөө ажахын түрүүшүүлэй суглаан боложо, 1957 оной хүдэлмэриин дүнгүүд ба 1958 ондо малаа, илангаяа хонин һүрэгөө түргэнөөр олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ, газараа һайнаар үтэгжүүлжэ, баян ургаса хуряадаг болохо тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэбэ. Суглаанда хабаадагшад эдэ асуудалнууд тушаа һанамжа дурадхалнуудаа хэлэжэ, Хориин аймагай «Улаан Одон» колхозой хонишодой үүсхэлые дэмжээд, мүрысэдэг Тарбагатайн аймагай колхозникуудай тэдээндэ хандаһан уряалые халуунаар угтажа, аймагайнгаа зоотехмэргэжэлтэдтэ, механизаторнуудта, малшадта болон бүхы колхозникуудта хандалга баталан абаһан байна. Тиихэ зуураа, түрүүшүүл шэнэ дээшэлүүлэгдэһэн уялга баталан абаба.

—Үнгэрһэн жэлдэ социалис мүрысөөндөө бидэнэр ажалайнгаа дүнгүүдээр Тарбагатайн аймагайхидта илагдашообди,—гэжэ 1957 ондо үнеэн бүриһөө 2464 килограмм һү haажа, аймаг соогоо нэгэдэхи һуури эзэлһэн Лазогой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Людмила Загузина хэлээд,— теэд энэ жэлдэ абаһан уялгануудаа 11 һара соо дүүргэхын түлөө үсэд шангаар тэмсэжэ, тарбагатайнхидые илажа гараха ёһотойбди. Тиихэдэ аймагаараа «үнеэн бүриһөө 1800 литр һү һааха» гэһэн уялгые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө хүсэ шадалаа гамнангүй ажаллахыень бүхы һаалишадые уряалнаб. Өөрөө энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 3 мянган литр һү һааха гэһэн уялга абанаб,—гэжэ үгэеэ дүүргэбэ.

1958 ондо малай ашаг шэмэ бүри ехээр абаха арга боломжонууд Иволгын аймагай колхоз бүхэндэ бии. Арга боломжонуудай ехэ байһаниинь үнгэрһэн жэлдэ түрүү һаалишадай, хонишодой туйлаһан ажалайнь амжалта дээрэһээ элеэр харагдана. Гэбэл, «Авангард», «3-я пятилетка», Лазогой нэрэмжэтэ, «8-ое Марта» колхозууд жэл соо үнеэн бүриһөө 1850—2036 килограмм һү һаагаа. Тиихэдэ аймагай 22 һаалишан 2 мянган литрһээ дээшэ һү үнеэн бүриһөө һаагаа. Тэдэнэй дунда Е. Мергинева—2441 килограмм, Н. Пурбуева—2317 килограмм һү үнеэн бүриһөө һаажа, ехэхэн амжалта туйлаба.

Мүн хонин һүрэгшье аймаг дотор нилээд олошорһон байна. Нёдондо жэл аймаг соо 14 мянга шахуу хурьган абтаа. «3-я пятилетка» колхозой түрүү отарын хонишод Прокопий, Гаврил Брянскитан, Николай Гриценко, Клим Балалаев гэгшэд хонидоо олоор хэнзэлүүлжэ шадаһанайнгаа ашаар 100 эхэ хонин бүриһөө 184 хурьга абажа, ... рин бүтэнөөр түлжүүлээ. Дү... ехэтэй хонишод Иволгада олон... шээтэ хонишодойнгоо ажалые ... раадаа абан, Иволгын аймагай ... нишод мүнөө жэлдэ 100 эхэ х... бүриһөө 140 хурьга түлжүүлхэ ... уялга абажа, тарбагатайнхид... гаа уряада харюу болгобо.

Энээнэй ашаар байгша онд... мянган хурьга Иволгада абтаха... Энэнь үнгэрһэн гурбан жэл соо... таһан хурьгадай тоотой адли б... но.

Малайнгаа тоо толгойн оло... хотой хамта шэнэ дал хорёону... малшадай байра болон культ... нуудые бүри олоор бариха ... суглаанда хабаадагшад шиидхэ...

Мүн тэжээлэй һайн база бии ... гохын түлөө энэ жэлдэ сабша... гаа һайнаар үтэгжүүлжэ, хэды... хин уһалжа, баян ургаса абах... луговодуудаа уряалаа. Н... ной муугаар гарадаг полину... хахалжа, зелёнко болон бусад ... жээлнүүдые бүри ехээр тариха... хайгаа механизаторнууд болон ... хозникууд зүбшэн хэлсээ.

Абаһан уялгануудаа амжалта... гаар дүүргэхын түлөө шарм... оролдохобди, мүн социалис м... сөөндөө тарбагатайнхидые ил... гарахабди гэжэ Иволгын айма... хүдөө ажахын түрүүшүүл мэдүү...

М. Гончико...

ЭХЭ ОРОНДОО ЭРХИМ МЯХА ЭЛБЭГ ЕХЭЭР ТУШААЯ

★ ★

Шахамалнуудаа шададажа адуулха, эдеэлүүлхэ хэрэгтэй

Би арбаад наһатайһаа хой-[ш]о, 15-дахи жэлээ бодо мал [ад]уулжа байнаб. Энэ үедэ [са]рнүүдые яажа адуулхада, [ед]еэлүүлхэдэ түргэнөөр тар[г]алдаг юм гэжэ ойлгожо абаг[аа]б.

Үнгэрһэн жэлдэ 150 толгой [бу]руу, хашарагуудые даажа [аб]аад, тэрэнэйнгээ тамирые [х]удуулангүй ногоон дээрэ [бэ]ргажа, май һараһаа август [һа]ра гаратар хашаа соо хаан[гүй], үдэр һүнигүй адуулаабди. [Н]амтай суг үшөө хоёр хүбүүд: [В]алерий Мосоров, Виктор [Б]алдуев гэгшэд хүдэлнэ.

Үхэрнүүдээ хэдэн һара соо [х]ашаада хаангүй адуулхадаа [ту]с бүриинь шэгнүүрые сүүд[кэ]дээ дунда зэргээр 900 грам[м]аар нэмээгдээ һэн. Манай эн[ээ] малые Байгал далайн эрь[е]ер адуулхада июнь, июль һа[ра]да угаа зохид юм. Энэ үедэ [эн]дэ малайнгаа шэгнүүрые 1,1 [ки]лограмм сүүдхэдээ нэмээһэн [бо]лоабди. Жэлэй туршада үхэ[р]эйнгөө тус бүриинь шэгнүү[ры]е 110—120 килограмм нэ[м]ээгээбди.

Манда даалгагдаһан бэлшээриин газарай бага хадань, тэрэнээ шадаал һаа зүбөөр хэрэглэхые оролдонобди. Зунай сагта бэлшээрээ гурбан газар хубааажа, тус бүридэнь недели соо адуулдаг байгаабди. Үдэрэй халуунда Байгалай эрьедэ тииргүүлхэдэ зохид.

Мүнөөшье зуу гаран толгой 2—3 наһатай сарнуудые харууһалжа байнабди. Тиихэдээ сарнуудтаа тус бүридэнь үдэртөө хоёр килограмм үбһэ эдюулжэ, бүхэли үдэртөө адуулнабди. Малаа адуулхадаа хагда ногоо һайнтай газарые бэдэржэ бэлшээхэ хэрэгтэй. Би өөрөө мэрёо унажа, үглөө үдэр хаана бэлшээхэдэ зохид бэ гэжэ бэлшээри дээгүүрээ ябажа харадагби.

Гүүртымнай үбэлжэжэ байһан газарта зундаа мал бэлшээжэ болохогүй, дэгнүүлтэй, сабшажашье болохогүй юм. Тиимэһээ тэндэ хагда ногоон һайн, һогообор хагданай узуурта мүнөөшье ноб ногоохон хагда элбэг. Өөрһөө үндэр һогообор соо мал ябахадаа хүйтэниишье мэдэхэгүй, угаа зохид. Хагдада бэлшэдэг малаа үдэртөө хоёр уһалнабди, тэжээлэй дабһаар дутаанагүйбди.

Колхознай үнгэрһэн намар колхознигуудһаа 47 буруу, хашарагуудые худалдажа абаад, тэрэнээ манай гүүртэдэ табиһан байна. Энэ 1958 ондо үхэрэй мяха ехээр абаха хэрэгтэмнай ехэл туһа нэмэри болохо бшуу.

Үхэрнүүднай һүүниндөө дулаан, хуурай байрада хонодог. Ноябрь, декабрь һарануудта малаймнай тамир хүдэлөөгүй, шэгнүүрынь нэгэ бага нэмэһэн байна. Январь һарада харууһа, эдеэлүүлгэеэ бүри һайжаруулжа, малайнгаа тамир зааханшье доошонь оруулангүй, 1958 ондо үхэрэйнгөө тус бүриинь шэгнүүрые 120—130 килограммаар нэмээхэ гэһэн уялга абанхайбди.

Ф. Атачу, һубай мал адуулагша.

...убуу олоор үсхэхэ аргатайбди

[Ма]най Корсаково [...]нние тойроод [...] сөөрэмүүд [...]эн, урасхалшье [...] бии. Тиимэһээ [...]ай шубуудые [...]р үсхэхэ арга[тайб]ди.

[...]ды тиимэшье [...] колхознай энэ [...]тэ анхарал та[бяа]гүй. байһан [...] Харин үнгэрэг[шэ] жэлдэ орон до[тороо] мяха ехээр аба[даг] болохо, мүн һү, [...]а, тоһоной хүн [бүхэ]ндэ хүртэсын та[лаар] Америкые хүсэ[хэ] тухай Коммунис[тич]ескэ партиингаа [уриа]лхада, тэрээн[эй] бодото харюу [болг]охын түлөө, до[торо]йнгоо бүхы арга [бол]омжонуудые ха[рал]а үзэһэн бай[на]ди. Тиихэ зуу[раа] манай колхоз[н]уд уһанай шубуу олоор үсхэхэ гэжэ шиидэһэн байна. Уһанай шубуу жэлһээ жэл бүри олоор баридаг болохо арга бии ха юм.

Мүнөө фермэдэмнай 444 нугаһан бии. Тэдээнээ типовой һайн байрада, решёткоор хэгдэһэн ехэ таһалга соогуур баринабди. Иигээд нугаһануудһай үндэгэлжэ эхилхэнь. Нугаһадтаа таряа талханай зүйлһөө гадна, болоһон хартаабха, капустын ногоон набшаһа эдюулнэбди. Мүн уһанай захын хайр асаржа үгэдэгбди. Бүлеэн уһан дуран соонь байдаг. Гадна, минеральна тэжээл үгэхэ хэрэгтэй.

Байра соонь гурба-дүрбэ хоноод лэ сэбэр хуурай һолоомо дэбдидэгбди.

Зунай сагта ноябрь һарын гаратар шубууднай ходо бэлшээридэ ябаа. Үдэшэ үглөөниинь бага зэргээр тэжээл үгэдэг һэмди.

Хэрбээ нугаһые һайнаар харууһалаад, зүбөөр эдеэлүүлээд байбал, жэлдээ 140-өөд үндэгэ үгэдэг. Тэдэниие инкубаторна станцида үгэжэ, дальбараа болгобол хэды шэнээн мяхан абтаха гээшэб.

Ерэхэ жэлэй үбэлжэлгэдэ эмэ нугаһануудайнгаа тооё хоёр-гурба дадин олошоруулха хүсэлэнтэйбди.

Е. Батоева, нугаһашан.

★ ★

Адуу малайнгаа тоо толгойе 30—40 процентээр олошоруулжа, 1958 ондо үнгэрһэн жэлэйхиһээ 1,5—2 дахин ехэ мяха абаха гээшэ мүнөө үедэ манай республикын колхоз болон совхозуудай малшадай шухала зорилго болонхой. Тиимэһээ колхоз, совхозууд бүхы түрэлэй малаа үхэл гарзагүйгөөр, тураангүйгөөр ондо оруулха, эхэ малаа һубайруулангүйгөөр, бүхы түлнүүдээ бүрин бүтэнөөр түлжүүлхэ, гүрэндэ тушаагдаха, үүсэлэгдэхэ малаа һайса шахан, бэлшээн таргалуулха уялгатайбди.

Байкало-Кударын аймагай «Знамя Октября» колхозой малшад бүхы малаа олошоруулха зуураа, 1958 ондо нёдондонойхиһоо хоёр дахин ехэ мяха гүрэндэ тушааха гэхэ гү, али эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 40 центнер мяха абаха гэжэ шиидэһэн байна. Тэдэнэрэй бэшэгүүд энэ хуудаһанда толилогдобо.

1958 ондо хоёр дахин ехэ мяха абахабди

Һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые ойрын жэлнүүдтэ хүсэхэ гэһэн түрэл Коммунистическэ партиингаа уряае Байкало-Кударын аймагай «Знамя Октября» артелиин колхознигууд, Эхэ оронойнгоо хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэл адли, дайшалхы зорилгомнай гээшэ гэжэ хүлеэн абаһан байгаа.

Тиихэ зуураа үнгэрһэн жэлдэ мяха, һү абалгаяа нилээд дээшэлүүлжэ, 1960 ондо эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 100 центнер мяха, 350 центнер һү абаха гэжэ шиидээ һэмди.

Энэ сагһаа хойшо жэл үнгэрөөд байхада, 1957 ондо мал ажалай продуктнуудые абаха талаар түрүүшын амжалта туйлагдаа гэжэ манай колхозой гэшүүд мэдүүлхэ аргатай байна. Үнгэрһэн жэлдэ юрэнхы дээрээ урда жэлэйхиһээ мяха абалга 40 процентээр дээшэлээ. Урда жэлнүүдтэ мяха ехээр абахамнай гээд лэ артелиингаа адуу малай тоо толгойе олошоруулхын орондо хороодог байһан юм. 1955—1956 онуудта үнгэрһэн жэлэйхидэ орходоо, адуу мал олоор үүсэлэгдэһэн, жэл соо эбэртэ бодо малай, хониной, адуунай тоо нилээд үсөөрһэн, адуу малай һүрэгтэ томо мал, сарнууд үгы болошоһон байна. Энэ алдуугаа үнгэрһэн жэлдэ нилээд заһажа абагдаа. Эхэ малай һубайрха, малай гарзалха ябадалые хороожо, 1957 ондо бүхы малайнгаа тоо толгойе олошоруулжа шадаабди.

Тэрэнэй ашаар мяхалиг томо мал, сарнууд олон болоо. Тиимэһээ мүнөө жэл, мүн хойто жэлдэшье гүрэндөө бэеэ хүсэһэн үхэрэй тарган мяха тушааха аргатай болообди. Хэрбээ үнгэрһэн жэлдэ 656 центнер үхэрэй мяха гүрэндэ тушааһан, худалдаһан байгаа һаа, 1958 ондо адагынь 900 центнер тушаагдаха. Энэмнай гол түлэб эбэртэ малаа шахан, бэлшээн таргалуулжа туйлагдаха юм. Манай эрхим адуулагшад Федор Атачу, Павел Балданов гэгшэд май һараһаа октябрь һара хүрэтэр хашараг, сарнуудайнгаа шэгнүүрые тус бүридэнь дунда зэргээр 900 грамм үдэртөө нэмээжэ шадаа. Тиин июнь, июль һарануудта тэдэнэйнгээ шэгнүүрые үдэртөө 1 килограмм 100 граммаар нэмээгээ. Мүнөө жэлдэ адуулагшадаа бүри һайнаар урмашуулжа, гүрэндэ тушаагдаха малаа ёһоор шахажа, шэгнүүрыень һайса нэмээхэ зорилго табигдана.

Манай колхозой эрхэ байдалда гахай олоор үсхэбэрилхэ арга бии. Тиигэбэшье мүнөө дээрээ гахайн мяхан ехээр абагдаагүй байһаар. 1957 ондо оройдоо 85 центнер гахайн мяхан абтаа. Зүгөөр саашадаа гахайн мяха ехээр абаха үндэһэ һуури табигдаа. Мүнөө үедэ эхэ гахайн тоо 40 толгой болгогдожо, нэгэ түрүүлээд үүсэлэгдэхэ 80 толгой залуу эмэ гахайтай болонхойбди. Тиигэжэ 1958 ондо адагынь 300 центнер гахайн мяхан абтаха гэхэ гү, али эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 16 центнер хүртэхэ болоно.

Үнгэрһэн жэлдэ хонидой тоо толгой 30 процентээр, эхэ хонидой тоо 25 процентээр олошоруулагдаа. Тиин энэ жэлдэ улаан одонойхидой жэшээгээр хонидоо олоор хэнзэлүүлжэ, зуун эхэ хонин бүриһөө 170 хурьга абажа түлжүүлхэ гэжэ шиидээбди. Тэрэнэй ашаар хонидойнгоо тоо толгойе олошоруулхынгаа хажуугаар, нёдондонойхиһоо турба дахин ехээр хониной мяха абаха аргатайбди. Гэхэтэй хамта, мүнөө жэл нооһо абалга 65 процентээр дээшэлжэ, эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 120 килограмм хүртэхэ юм.

Эхэ орондоо элдэб янзын мяха тушаахын түлөө, мүн нютагайнгаа эрхэ байдалые хараадаа абажа, үнгэрһэн жэлдэ хоёр шэнэ фермэ—нугаһанай, туулайн фермэ эмхидхэгдээ. Жэлэй туршада энэ хоёр фермэдээ типовой хоёр байра барябди. Туулайн зулзагад нугаһанай дальбараанууд худалдагдажа абтаа һэн. Теэд энэ хоёр фермэһээ тэрэ жэлдэнь мяха абаха аргагүй байһамнай мэдээжэ. Харин мүнөө жэлдэ адагынь 180 центнер нугаһанай, 60 центнер туулайн мяха абахабди. Мүнөө эдэ фермэнүүдтэ хүдэлхэ дүй дүршэлтэй хүнүүд табигданхай.

Гадна, саашадаа мориной мяха ехээр абадаг болохын түлөө мүнөө жэл нэгэ һүрэг адуутай болохо гэжэ байнабди. һаяар адуунда табигдаха гүүнүүд, үүсэлэгдэхэ морид илгагдаха юм. Мүнөө бии байгаа 229 моридойнгоо 100 гараниинь адуунда табиха аргатайбди. Тиигэжэ өөрын үнэ сэн багатай мориной мяха урда жэлэйхидэл ганса колхоз доторойнгоо хэрэгтэ зорюулха бэшэ, харин гол түлэб гүрэндэ тушаахаар хараалагдана.

Эдэ бүгэдын ашаар 1958 ондо нёдондонойхиһоо хоёр дахин ехэ мяха абаха гү, али бүхыдөө 1800 гаран центнер мяхан абтаха байна. Энэмнай эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 40-өөд центнер хүртэнэ.

Тэрээнтэй хамта, бүхы малаймнай тоо толгой жэл соо олошорхо байна бшуу.

Тиигэбэшье, манай хүдэлмэридэ хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд, дутагдалнууд бии. Үнгэрһэн жэлдэ 166 толгой мал, ехэнхидээ түл гарзалһан, үхэһэн байна. Мүн 100 эхэ малһаа арайхан гэжэ 98 хурьга, 82 тугал түлжүүлэгдэһэн, эхэ гахай бүриһөө 11 поршоонхо абтаһан байна.

Мүнөө жэлдэ адуу малаа бүри һайнаар харууһалжа, үхэл гарзада оруулангүй, эхэ малаа һубайруулангүй байжа, саашадаа бүри ехэ мяха тушаадаг болохын түлөө манай малшад шармайн оролдоно. Энэ жэлдэ хоёр дахин ехэ мяха абаха гэһэн уялгаяа дүүргэжэ шадаха байхабди.

И. Болдогоев, колхозой түрүүлэгшэ.

★ ★

100 хонин бүриһөө 170 хурьган түлжүүлэгдэхэ

Мүнөө үедэ фермэдэмнай 1325 хонин бии. Тэрэнэй 508 толгойнь эхэ хонид юм. Үнгэрһэн жэлдэ эхэ хонидойнгоо 100 толгой бүриһөө 98 хурьга түлжүүлээбди, хонин бүриһөө 3,5 килограмм нооһон абтаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ хонидоо үбэл хурьгалуулжа, хурьгадаа эхэтэйнь суг байлгажа түлжүүлдэг болоһоор яһала һайн амжалта туйлагдана. Үнгэрһэн жэлдэ абтаһан хурьгаднай бултадаа һайнаар түлжөө һэн. Харин зундаа нуурта ургадаг хоро ногоо эдижэ, хэдэн хурьган гарзалһан байна.

Намартаа хонидоо таряанай узуурта адуулжа, нилээд таргалуулаабди. Мүнөө хонидоймнай хүшэ шадалынь һайн. Хонин бүридэ нэгэ килограмм үбһэн эдюулэгдэнэ. Иигээд хонидойнгоо олоор хурьгалжа эхилхэдэ, силос болон таряа талханай зүйл үгэхэбди.

Хориин аймагай «Улаан Одон» колхозой хонишодой бэшэгтэй танилсажа, 1958 ондо хонидоо олоор хэнзэлүүлжэ, 100 хонин бүриһөө 170 хурьга абаха гэжэ шиидээд байнабди. Энэ уялгаяа дүүргэхэ арга боломжо манда бии. Манай эндэ хони адуулха хуурай добо газар байхагүй, илангаяа зундаа бэлшээхэ газаргүй, ехээр ядалдадаг гээшэбди. Тиимэһээ хонин һүрэгтөө эхэ хонидые олоор барижа, үбэлдөө гаргаһан хурьгадаа тэрэ жэлдэнь томо болгожо, худалдаха гү, али гүрэндэ тушааха хэрэгтэй болоно.

Хонидой үүлтэр һайжаруулхын түлөө һүүлэй үедэ ехэхэн оролдолго гаргагдаа. Тэрэнэй ашаар хонин һүрэгэймнай 90 процентнь нарин ба нарибтар нооһотой болоо. Тиимэһээ мүнөө жэл хонидойнгоо толгой бүриһөө адагынь 3,8 килограмм нооһо абахаар хараалагдана.

Тиигэжэ хонидойнгоо тоо толгойе олошоруулжа, эрьенүүдээ һайса бэлшээн таргалуулжа, 1958 ондо 200 центнерһээ бага бэшэ хониной мяха гүрэндөө тушааха зорилготойбди. Энэмнай үнгэрһэн жэлэйхидэ орбол хоёр хахад дахин ехэ болоно. Хонишоднай абаһан уялгаяа дүүргэхын түлөө үсэд шангаар ажаллана

Б. Тыпхеев, ахалагша хонишон.

Туулай тэжээхэдэ олзо ехэтэй

Туулайе зүбөөр харууһалаад, һайнаар эдеэлүүлээд байбал угаа ехэ олзотой юм гэжэ өөрынгөө дүй дүршэл дээрэһээ мэдэжэ абааб. Юуб гэхэдэ, би өөртөө туулай тэжээһээр үнинэйб.

Хубиингаа ажалда 2—3 эмэ туулай баряад байхадаа, жэлдээ 150 — 200 толгой туулай бэлэдхэлэй пунктда тушаажа, гурба-дүрбэ мянган түхэриг олдодог һэм. Теэд хубиин ажахыда туулай барихада хэрэгтэй элдэб тэжээлэй байдаггүйнь мэдээжэ. Харин колхоздо туулай тэжээхэдэ угаа зохид, өөрын үнэ сэн багатай мяхан, арһан абтана бшуу.

Манай колхоз үнгэрһэн хабар 89 толгой залуу туулай худалдажа абаа һэн. Тэдээнһээ 800 толгой түлжүүлжэ, гүрэндөө тушаагаабди. Мүнөө 114 толгой туулайтайбди. Тэрэнэймнай 48-ниинь эмэ юм.

Мүнөө жэлдэ фермэдэ типовой шэнэ байра бариһан аад, тэндээ пеэшэн табижа шадаагүйһөө боложо, эмэ туулайнуудаа ороондо оруулха аргагүйдэнэбди. Тэдэниие түрүүлхын түлөө дулаан байра хэрэгтэй. Тиимэһээ зундаа байраяа үргэдхэжэ, газаахи хашаагаа ехэ болгохо байнабди. Туулайнуудай хашаагаа малтажа гарахагүйн түлөө. тэрэнэй ханань 0,5-0,6 метр гүнзэгыгөөр газарта һуулгагдаха ёһотой.

1958 ондо эмэ туулай бүриһөө 50 — 60 түл абажа тэжээгээд, тушааха һанаан бии. Тэрэнэй түлөө һайн тэжээл, байра хэрэгтэй. Мүнөө жэл типовой үшөө нэгэ байра баряжа, саашадаа 200 эхэ туулай тэжээхэ хүсэлэнтэйбди. Тиигэбэл энэ фермэһээ гурбан зуугаад мянган түхэригэй олзо оруулха арга бии.

Туулайда мүнөө үбһэ, зелёнка, овёс, бургааһа эдюулнэбди. Зундаа ногоо сабшажа үгэхэдэ һайн. Тэдэнэй шүдөө ургажа байха үедэнь бургааһа заабол химэлүүлхэ хэрэгтэй. Үбэлдөө бүлеэн уһа уулгадагбди. Капуста болон морковь эдюулхэдэ зохид.

Орон дотороо мяха ехээр абадаг болохо зорилгын табигдаад байхада бидэнэр туулай олоор үсхэжэ, хубитаяа оруулха хүсэлэнтэйбди.

И. Малахаев, туулай харууһалагша.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Знамя Октября» колхозой һубай мал бэлшээридэ гараад ябана.

Б. Гылыковэй фото.

РЕСПУБЛИКА ДОТОРНАЙ

Нютагайнгаа үнэтэ шулуу хэрэглэдэг болохо

«Саяан уулаһаа абтадаг нефрит, Байгал шадарай лазурит гэжэ гэрэлтэ шулуунууд гоё һайхан үнгөөрөө, шанараараа дэлхэй дээрэ суурхадаг юм» —гэжэ Советскэ ехэ энциклопеди соо бэшэгдэнхэй.

Хэдэн зуугаад жэлэй үедэ Саяанай нефрит үни урда сагай хүнүүдэй зэр зэмсэг бүтээлгэдэ хэрэглэгдэдэг, Хитад, Росси худар зөөгдэдэг байһан юм. Гэбэшье, түргэн урасхалта голнуудай эрьеэр, мүнхэ мүльһэн оройтой мундаргануудай хаяагаар хэдэн арбаад тонно болохо хэсэг шулуунууд хаа хаанагүй ушардаг байна. Үшөө саашадань шэнжэлээ, бэдэрээ һаа, ямар ехэ баялиг олдохо гээшэб!

Лазурит гэжэ гоё шулуун Байгалһаа ондоо тээ дайралдадаггүй. Улан-Удэһээ хорёод модоной газартахи Бабкинска уурхайн шулуун дэлхэйн эрхим шулуудһаа юугээрээшье дутадаггүй. Олонхи аймагуудта олдоһон мрамор шоссейнэ, түмэр харгыһаа холо бэшэ байдаг. Элдэб олон гоёолто болодог агат гэжэ гэрэлтэ шулуун Яруунын нуурнуудта элбэг юм. Нуурнуудһаа 40 модоной газарта мана гэжэ минеральна шулуунай уурхай бии. Революциин урда эндэһээ мана абтажа, Хитад эльгээгдэдэг байгаа. Бусадшье газарнуудта гэрэлтэ элдэб шулууд дайралдадаг.

Геологиин карта дээрэ ажаглаа һаатнай, Байгал шадар гранит шулуунай тоо томшогүй ехэ байһанда этигэхэт. Сэлэнгын аймагта Химнэ голой эрьеэр Финляндида абтадаг гранидшуу улаабтар шулуун дайралдадаг. Иимэшүү шулуугаар Ленинградта Нева мүрэнэй эрье хуяглагдаһанхай юм. Бурят-Монголой гранит хүйтэнһөө айдаггүй, һалхинда бутардаггүй дээрэһээ мүнөөнэй ордон, байшангуудые шэмэглэхэдэ угаа таарамжатай.

Бурядууд урданһаа хойшо уранһайхан зүйлнүүдые бүтээдэг, гэрэлтэ шулуугаар элдэб гоёолто хэжэ зүүдэг байһан. «Эрдэни» гэжэ үгөөр хүнүүд гансашье үнэтэ шулууе тодорхойлдог байгаа бэшэ, мүн үнэтэй сэнтэй баялигые иигэжэ нэрлэдэг байһан. Буряадуудай гоёолтонууд ехэнхидээ хуба, оюун, номин гэхэ мэтээр, шүрэ зүүдхэл, эрхи кораллаар хэгдэдэг байгаа.

Нютагай шулуунуудай һайнаар шэнжэлэгдээгүй, тэрэнииие шэрэхэ харгыгүй байһан дээрэһээ, холоһоо асарагдажа, гараар мүлигдэһэн гэрэлтэ шулуунай үнэ сэнгынь ехэ байдаг һэн.

Мүнөө үедэ арга боломжонуудай тон ехэ байбашье һаань, нютагай шулуунай хэрэглэгдэдэггүйнь гэмшэлтэй. Сэсэрлиг болон скверн үүд соогуур цементээр шудхагдаһан дүрсэнүүд, вазанууд дайралдана. Граждан дайнай партизануудай дурасхаалда Улан-Удэдэ табигдаһан хүшөөгэй доодохи табсан мүн лэ цементээр шудхагдаһан тула удаан болонгүй һандаржа эхилһэн юм. Мүн иимэшүү материалаар бурят арадай түрүүшын эрдэмтэ Доржи Банзаровай хүшөө бүтээгдэнхэй. Оперно театрын барилгада гэрэлтэ шулуун хэрэглэгдээгүй байшоо.

Гэрэлтэ шулуунай үгы дээрэһээ шулуугаар хэгдэһэн уран һайхан гоёолгонуудай орондо пластмасс хэрэглэдэг болообди. Харин, Джида городогой шанаржуулгын фабрикада һайн шанартай хрусталь миин лэ уһа руу хаягдана.

Хорин жэлэй урда кустпромсоюз Бэрхэ-Шэбэртэ (Хори) агальматолит гэжэ шулуу малтан абажа эхилбэшье, саашадаа хүдэлмэреэ тогтооһон юм. Мүн «Ородой гэрэлтэ шулуунууд» гэжэ трест энэ уурхай шэнжэлхэ гэжэ түсэблэһэн аад, юушье хээгүй һэн. Тиихэдэ абтаһан шулуун архитектурын академидэ эльгээгдэһэн байгаа. Тэндэһээ яһала һайн шулуун гэжэ харюу ерээ һэн. Тэрэ гэһээр хорин жэл үнгэрөө...

Гэрэлтэ шулуугаар баян Урал болон Алтай шадар гэрэлтэ шулуун эртэ урданһаа мүлин гоёогдодог һэн. Петергофой фабрика шулуу болбосоруулгын талаар гэрьтойхон ехэ юумэ хэһэн байна. Мүнөө үедэ Свердловско, Куйбышевска областьнуудта, Москва шадар элдэб шулуун гоёон мүлигдэнэ. Энээнһээ хаража үзэхэдэ предприятинууд ехэнхидээ үнэтэ шулуунай уурхайнуудһаа холо байна. Жэшээнь Байгалай шадарай нефрит, лазурит аяар баруун областьнуудта абаашагдана. Мүлигдэһэн шулуун заримдаа һөөргөө шэрэгдэдэг байха юм.

Шулуу мүлихэ промышленностиин предприятинуудые шулуунай уурхайнуудта дүтэлүүлхэ гээшэ тон шухала болоо. Бурят-Монголдо самсаалан мүлилгын фабрика барибал зохистой байгаа. Юуб гэхэдэ, эндэмнай элдэб шулуун хаа хаанагүй бии ха юм. Хориин, мүн бусадшье аймагуудтахи олзоборилгын артельнүүдтэ зөөлэн шулуугаар гоёолтонуудые бүтээдэг болобол һайн һэн. Энээниие эмхидхэхэ арга боломжо манда бии. Алта мүнгөөр, зэд түмэрөөр гайхамшагта зүйлнүүдые манай уран гартан бүтээнэ. Тэдэнэр шулуугааршье тиимэ юумэ бүтээжэ шадаха юм. Тиимэһээ Бурят-Монголдо шулуу мүлин гоёохо промышленность эмхидхэхэ саг ерээ.

Г. Балзовский.

ХУРЬГАШАН. Д. Чимитовэй фотоэтюд.

100 хонин бүриһөө — 194 хурьга

Борьёогой совхозой эрхим хонишон Сокто Чойдоновой отарынхид Хориин аймагай «Улаан Одон» колхозой хонишодой үүсхэлые һайшаан дэмжээд, 1958 ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 194 хурьга абажа түлжүүлхэ уялга абаа юм.

Мүнөө ахалагша хонишон Чойдоновой отарада 50-яад хурьган абтаад, кошарно-базова аргаар түлжүүлэгдэжэ байна. Хурьгадайнгаа томохон болоходонь боро эдеэндэ һургана. Хэнзэлүүлхэ хонидоо һайнаар харууһалжа, шэмэтэй һайн тэжээлээр эдеэлүүлжэ байнхай.

Д. Цыремпилов.

Комсомол басаганай уряагаар

Курумканай аймагай комсомолшууд-залуушуулай эдэбхитэдэй суглаан Культурын байшан соо һаяхан болоо:

—Үбэлэй түл абалгын харюусалгатай үедэ хониной фермэнүүдтэ ошожо ажаллахыень залуушуулые уряалнаб. 100 эхэ хонин бүриһөө 150 хурьга абаха хүндэтэй хэрэгтэнь хонишодто туһалая,—гэжэ комсомол басаган Нина Беликова нүхэдтөө хандаһан байна. Тэрэнэй уряае залуушуул халуунаар дэмжээ. Аймагай центрын 40 гаран комсомолшууд, залуушуул түл абалгын үедэ колхозуудта ошожо ажаллахань:

Эдэ залуушуул хоёр үдэрэй семинарта хабаадажа, хонидые, хурьгадые зүбөөр харууһалха заабаритай танилсаа.

Д. Доржиев.

Түймэр сарагдаба

Хэжэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой Дундада нютагта малай гүүртэнүүд байдаг юм.

Нэгэтэ һаалишан Бадмаханда Цыренова үглөөгүүр эртэ унтажа байһан заахан хүбүүн басаган хоёроо гэртэнь хаагаад, үнеэдээ һааһаяа ошоһон байба ха.

Бадмахандын ажалаа дүүргээд, үглөөнэй 11 час багта гэртээ бусажа, үүдээ татан гэхэдэнь, бүтүү хара утаан баяан үгтаба. Сыжидма басаганиинь утаанда бүтэшэнхэй, богоһо дээрэ хэбтэбэ. Саана, гэр соо хүбүүнэйнь хашхарха абяан дуулдаа.

Цыреновагай оог хашхараа табихые дуулаһан һаалишад, малшад сугларжа, хүбүүень абараад, тэрэ дары түймэр унтарааһан байна.

Юунһээ түймэр болооб? Харууһагүй орхигдоһон хүүгэд галаар наадажа, иимэ аюул үүсхэһэн байшоо.

Хүүгэдые харууһагүй орхижо болохогүй. Мүн зуруул, лампа, гал хүүгэдэй мэдэлдэ орхижо болохогүй байһые энэ ушар гэршэлэн харуулна.

В. Бузунов.

400 гаран хурьгад абтаба

Зэдын аймагай «Эрдэм» колхоздо хонид олоороо хурьгалжа эхилээ. Инзагатын нэгэдэхи комплексно бригадын эхэ хонидой отарынхид түл абалгада эртээнһээ бэлдэжэ, мүнөө абаһан хурьгадаа нэгэшье гарзагүйгөөр, тобир тарганаар түлжүүлжэ байнхай. Тэндэ 200 шахуу хурьган абтаад байна. Хоёрдохи комплексно бригадын эхэ хонидой отарынхид мүн лэ 200-гаад хурьга абаа.

Д. Доржиев:.

Эдиршүүлэй зональна мүрысөөн

Январиин 5-һаа 7 болотор Челябинск городто хүнгэн атлетикээр эдиршүүлэй мүрысөөн боложо, Челябинска, Свердловско, Пермскэ, Оренбургска, Омско, Новосибирскэ, Кемеровскэ областьнуудай, Красноярска хизаарай, Башкириин ба Бурят-Монголой автономно республикануудай спортсменүүд хабаадалсаа.

Улан-Удын 65-дахи һургуулиин һурагша Владимир Чикотеев үндэрые харайлгаар эрхим амжалта туйлаба. 120 сантиметр үндэрые дабажа гараа. Мүн иимэ үндэрые Ефанов (Кемерово), Моксаев (Оренбург) харайһан байна.

200 метрын урилдаанда Улан-Удын 1-дэхи һургуулиин һурагша Валерий Дергин 0,1 секундаар (Пермиин Цаплин гэгшэдэ) ахигдажа, хоёрдохи һуури эзэлээ.

Заиграйн аймагай түлөөлэгшэ Валя Дудко 200 метрын урилдаанда 3-дахи һуури эзэлбэ.

Гурбан үдэрэй туршада үргэлжэлһэн шанга тулалдаанай удаа Бурят-Монголой команда хамтадаа 9367 очко абажа, 9-дэхи һуурида гараа. Челябинскынхид (11.000 очкотой) — нэгэдэхи, Свердловскын команда (10225)—хоёрдохи, Перминхид (10164)—гурбадахи һууринуудые эзэлһэн байна.

А. Игумнов.

Үсэд шанга тулалдаан...

Ойдо болоһон ушар

Андрей Петрович Бичурын аймагай Бага-Куналей тосхондо түрэһэн юм. Бага наһанһаа хойшо агнажа эхилһэн байгаа. Энэ ангуушанай баабгай олоор аладаг (70 шахуу баабгай аланхай) хадань нютагайнь зон нэрээрнь хэлэдэггүй, «баабгайша» гэлсэдэг болоһон байба.

Нүхэр Борисов Кабанскын аймагта хэдэн жэл ажаллажа байһанаа һаяхан нютагаа айлшаар ерээ. Баабгайнуудай эшээлдэг газарые һайн мэдэхэ һэн тула даа нойрыншье хүрэбэгүй ха. Андрей Петрович шара нохойгоо дахуулан, ой тайгые отоһэтэ ябажа, тосхонһоо урагшаа 40 гаран модоной газарта хүрэбэ. Нохойнь эзэнэйнгээ урда догшоһоор ябатараа гэнтэ абяа аниргүй болошобо. Борисов шагнаархан һагад, урагшаал дабшана. Нохойнь хусаха абяан һалхинда нэгэ дүтэ, нэгэ холо болоһон шэнгеэр дуулдаба.

—Нохоймни нэгэл юумэ хараһан гү, али үнэрыень абаһан байгаа ёһотой. Баабгайн эшээн дээрэ ерээд, борожо байна хаяаш?—гэжэ һанахын тэдысэ гэшхэдэлээ түргэдхэнэ.

Яба ябаһаар баабгайн нүхэн дээрэ бууба ха. Баабгай бүхөөр унташанхай, нохойн хусахадашье һэрибэгүй. Борисов буугаа бэлэн болгоод, ута һургаагуудаар баабгайн эшээнэй амһарые хүшүүргэдэбэ. Нүхэн сооһоо шанга хүрхирээн соностон, томо гэгшын баабгай хүшүүрын модо нуга дараад, ангуушан худар доботолжо оробо. Борисовай буугайнгаа шабха татахаһаа урьтажа, баабгай толгойгоо хазагад гүүлээд, түрүүшын һомондо тудагдаагүй... Ангуушанай хоёрдохи һомон баабгайн хоёр нюдэнэй доохонуур сүмэ сохибошье, уураг тархиинь гэмтээбэгүй. Баабгай гэдэргээ сухарин, эшээн дотороо алдалшоо. Нүхэн соо юумэнэй муухайгаар харшаганаха абяан дуулдаад, дээдэ соорхойгоорнь уурал бааяжа захалба. Теэд, хэдэн секундын үнгэрэмсөөр абяа шэмээгүй болошоо һэн гэхэ.

Борисовай харахада, баабгай амин голоо таһарһан шэнги байба. Ангуушанай һанаан амаржа, баабгайе нүхэнһөөнь хайшан гээд гаргаха тухай һанаашархаба. Сагдуулнуудые отолжо баабгайн ута үһэндэ орёолдуулан татаад туршаба. Борисовай хэды еды угзараад абамсаарнь, «үхэшөөд» хэбтэһэн арьяатан дахин «ами орожо» урдаһаань доботолбо. Борисов буугаа шүүрэн абабашье, буудаха заб олобогүй. Баабгай хойто хүл дээрээ бодожо, ангуушанай гартахи бууе няд байса альгадан, арбаад метртэ шэдэжэрхёо. Баабгай гэдэргээ сухарин, ангуушанай гарһаань угзараад, хадын ташалан руу шэрэжэ захалба...

Энэ бахардуу үедэ ангуушанай нохой баабгайн шэлэ хүзүүндэ аһашоо. Баабгай Борисовай гарһаа зулгаагаад һэжэрхэдээ, 5—6 метртэ шэдэжэ, саһа руу гудабхюулаа. Энэ һамбаан соогуур Борисов буугаа оложо, баабгайн бэе руу хоёр һомо шэгэдхээбэ. Дүрбэдэхи һомоной дуулихэдэ баабгай һогтоһон мэтэ болон, хажуу тээшээ тэмтэрхэдэл гээд, дахинаа һэгээ орожо, Борисовай гарта байһан бууе мулта сохижорхёо. Нохойн хусахада, тэрээн худар доботолжо оробо.

Ангуушан тэрэ үеэр сарбан һүхэсэ гартаа оруулжа, баабгайн духа дээрэ буулгаад абаба ха. Баабгай убайланшьегүй, нохойтой намнасалдаһаар хадын боори руу харайжа арилшоо.

Тиигэхэ забһартань Борисов буугаа бэдэржэ абаад, гэртээ бусашаба. Ангуушанай баруун гартань, дала мүрэдэнь баабгайн шүдэнэй, һабарай шарха ороһон байгаа.

Борисов тэрэ үдэр гэртээ ерэжэ, шархадаа эм хүүлжэ боолгоод, маргаашань хүбүүнтэеэ хамта мүнөөхи баабгай мүрдэхэеэ ошоһон байна. Тулалдаанай болоһон газарһаа 30—40-өөд метрын зайда тэрэ баабгайнь саһан дээрэ хоноһон байба. Хүндөөр шархатаһан арьяатан дахинаа доотолбошье, гурбан һомондо хүртэжэ, шархияа хатаагаа.

***

Тээсгэн һая энэ ангуушантай уулзажа, хөөрэлдэхэдөө, тэрэ баабгайн арһые хараа һэмди. Баабгайн хоёр шэхэнэй хоорондохи зайнь 60 сантиметр үлүүтэй, мяханиинь 20 гаран пууд болоо гэнэ.

—16 жэл соо олохон баабгай бариһан байхаб. Теэд, иимэ томо бартахиие юрдөө үзөөгүй хүм,—гэжэ Андрей Петрович хөөрэнэ.

Т. Гармаев, манай корр.

ХИЛЫН СААНАҺАА

ООН-эй Генеральна Секретарьта 44 орон[...] эрдэмтэд бэшэг эльгээбэ

НЬЮ-ЙОРК, январиин 14. (ТАСС). Юнайтед-Пресс агентствын корреспондент ООН-эй штаб-квартираһаа иигэжэ мэдээсэнэ:

Химэер зохёол бэшэжэ, 1954 ондо Нобелиин шангай лауреат болоһон д-р Лайнус Полинг ООН-эй Генеральна Секретарь Хаммаршельддэ январиин 13-да бэшэг дамжуулан үгөө. Энэ бэшэгтэ 44 ороной 9235 эрдэмтэд гар табиһан байна.

Хаммаршельддэ эльгээһэн энэ бэшэгтэ Холбоото Штадуу[...] кануудай национальна ак[...] 101 гэшүүн, Лондоной ко[...] обществын 35 гэшүүн, орол[...] кануудай академиин 216 гэшүүн-корреспондентнүүд, 1141 эрдэмтэд гар табяа.

Дэлхэйн эрдэмтэд ООН-[...]ральна Секретарь Хаммар[...] бэшэг эльгээхэдээ ядерна [...]нуудые туршалгые дары б[...] тухай шанга эрилтэ табиһа[...]

СССР, Гана хоорондоо дипломатическ[...] харилсаатай болобо

Ганын бэеэ даанхай байдалтай болоһон үдэрые соносхохо һайндэртэ хабаадалсахаар ошоһон СССР-эй Правительственна делегациие толгойлогшо И. А. Бенедиктов Ганын премьер-министр Куаме Нкрума гэгшэтэй хөөрэлдэхэдөө СССР Гана хоёрой хоорондо дипломатическа харилсаа байгуулха тухай даб дээрэхи хэлсээ баталһан юм. Ганаһаа Великобританида байгаа Үн[...]дэ тушаалта Комиссарай дүүргэгшэ Дж. И. Джантуа[...]һээ Великобританида байга[...] Я. А. Малигтай хэлсээ хэһэн[...] Ганын, СССР-эй правительс[...] хоорондоо дипломатическа[...]саа байгуулжа, бэе бэедээ [...]нуудые эльгээлсэхэ тухай һаяхан баталба.

Индиин национальна конгресс гэжэ партиин 63-дахи съезд нээгдэбэ

ДЕЛИ, январиин 14. (ТАСС). Индиин национальна конгресс партиин 63-дахи ээлжээтэ съезд Гаухати гэжэ городто (Ассам Штадта) мүнөөдэр нээгдэбэ.

Недели тухай үргэлжэлхэ энэ съездэ 9 мянган делегат хабаадана.

Уласхоорондын байдал тухай, орон доторхи экономическа тухай, мүн тэрэшэлэн эдеэ газарай реформо хэхэ тухай далнуудаар резолюцинууд баталан абтаха юм. Индиин публикын гүрэнэй хэлэн туха[...] далаар тусхай резолюци [...] абтаха юм.

Осакада болохоёо байгаа худалдаа наймаанай уласхоорондын выставкэ тухай

ТОКИО, январиин 14. (ТАСС). Японой томохон городуудай нэгэн болохо Осакада энэ оной апрель һарада худалдаа-наймаанай уласхоорондын выставкэ нээгдэхэнь. Энэ выставкэдэ 23 орон, тэрэ тоодо Советскэ Союз, США, Япони, Чехословаки, Германска Демократическа Республика хабаадалсах[...]на.

Советскэ Союзай павильо[...] дэб экспонадууд табигдаха.

Советскэ Союзай наука, те[...] хүгжэлтые выставкын экспо[...] элишэлэн харуулха юм.

Араб оронууд дээгүүр Америкын атомна бомбардировщигуудай ниидэжэ байһандань араб арадууд дураа гутана

КАИР, январиин 14. (ТАСС). Атомна, водородно бомбонуудые тээһэн Америкын самолёдуудай араб оронууд дээгүүр ниидэжэ байһандань Египедэй олониитэ ехээр дураа гутана.

Дунда Зүүн зүгэй арадууд[...]та бомбонуудые тээһэн А[...] самолёдуудые өөрынгөө [...] дээгүүр ниидхүүлхэ дурагүй[...] гэжэ «Аль-Ахрам» газетэ б[...]

„Г-н Даллес гүрэнэй секретариин тушаа[...] байжа зохихогүй байна“

НЬЮ-ЙОРК, январиин 14. (ТАСС). «Канзаз-Сити» гэжэ городто гарадаг «Стар» газетэ түрүү бэшэг толилжо, тэрээн соогоо иигэжэ бэшээ: «Саашадаа эб найрамдал байгуулха хэрэгтэ Даллес [...] хэхэ байна». «Даллес туша[...] гараха ёһотой» гэжэ газетэ са[...] бэшээ.

ВЕНЕСУЭЛДЭХИ БАЙДАЛ

НЬЮ-ЙОРК, январиин 14. (ТАСС). Орон доторхи политическэ оршон байдалай бэрхэшээлтэй боложо байһан тухай Венесуэлһээ мэдээсэгдэнэ. Диктатор Перес Хименес сэрэгүүдые энэ үдэр өөрынгөө хиналтада абажа, һаяхан томилогдоһон оборонын министр Ромул Фернандесые тушаагаад сүлэхэ гэһэн захиралта үгөө.

Юнайтед Пресс агентствын [кор]респондентын мэдээсэһэнэй танкистнууд оборонын минис[...]вые хүреэлээ. Президентын о[...] дэргэдэ шанга харуул таб[...] Армиин офицернүүд Хименес[...]римые ехээр буруушаана. [...]несые тушаалһаань гаргаха т[...] хаа хаанагүй эрилтэ табигда[...]жэ «Нью-Йорк-Таймс» г[...] корреспондент Шульц мэдээ[...]

США-дахи экономическа байдал

НЬЮ-ЙОРК, январиин 14 (ТАСС). Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор США-да эд бараан бүри багаар гаргагдадаг боложо байна.

Һүүлшын хоёр һарын турша соо ороной экономико ехээр доройтон муудаба гэжэ «Юнайтед Стейтс Ньюсс Эндэ Уорлд Рипорт» журнал тэмдэглэнэ. Һүүлшын 13 неделиин турша соо ороной промыш[...] предприятинууд найма дахин[...] эд бараа үйлэдбэрилэн гарга[...]лад шудхадаг, автомобиль [...]даг предприятинууд, промы[...]ностиин бусадшье һалбаринуу[...]дукци гаргалгаяа хороожо [...]жэлһөөр.

Ажалгүйшүүлэй тоо улам олошорно.

Тобшо мэдээсэлнүүд

✦ Лаосой премьер министр Суванна Фума тусхай хэлсээ хэхын зорилгоор Вашингтон ерэбэ. Суванна Фума президент Эйзенхауэртэй, тэрэшэлэн США-эй бусадшье тусхай тушаалтадтай хэлсээ хэхэ байна.

✦ Үнгэрэгшэ жэлэй декабриин 1-дэ Японой ниислэл хотодо 8.573.879 хүн ажаһуугаа гэжэ Токиодохи муниципалитедэй статистическэ таһаг мэдээсээ.

✦ Баруун Германиин эрдэмтэд Бат-Годесберг городто зүблөө хэжэ, атомна зэбсэгжэлгые буруушаажа байһанаа мэдүүлээ.

✦ Венгриин искусствын хүдэлмэришэдэй профсоюзай союзай гурбадахи съезд Будапештдэ нээгдэбэ. Союзай генеральна секретарь Тибор Бараняи профсоюзуудай ажал тухай асуудалаар элидхэл хээ.

✦ «Коммунизмын үзэл сурталые» дэмжэнэ гэжэ гэмнэгдэһэн студентнүүд болон залуу хүдэлмэришэд Мадридта арестовалагдажа үргэлжэлһөөр. Залуушуул болон студентнүүдэй Бүхэдэлхэйн VI фестивальда хабаадаһан испан яһанай 50 шахуу залуушуул тушаагдаа[...]

✦ Январиин 12-то Нью-Й[...] советскэ пианист Эмиль Г[...] концерт табяа. Концертыень х[...] ехээр һонирхон шагнаһан бай[...]

✦ Корейн Арадай Демокра[...]ска Республикын министр[...] кабинедэй түрүүлэгшэ Ким И[...] Румыниин Арадай Респуб[...] Министрнүүдэй Соведэй Түрүү[...] Киву Стойка гэгшые өөр[...] орондо уриба. Киву Стойка шалжа ошохоор зүбшөөгөө.

✦ Хитадай Арадай Респуб[...] түмэр замай Министерствын, [...]намай Арадай Демократическа[...] публикын транспортын, хэлхэ[...]бооной министерствын делегац[...] хоорондоо хэлсээ хэжэ, Хитад[...]то Вьетнам хоёрой хоорондо т[...] замай харилсаа байгуулха [...] протоколдо гар табяа. Эдэ [...] оронуудай хоорондо мартын [...] поезднууд һаадгүйгөөр ябажа[...]хэ юм.

Редакторай о[...] О. ГОМБОЕ[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ. ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора 46-32. зам. редактора—32-74. отв. секретаря — 27-37. отделов: партийной жизни. сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14. культуры и быта, промышленности — 34-05. местной информации и писем — 24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00632. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №